

Nazivlje u tvorbi riječi

Kuna, Branko

Source / Izvornik: **Filologija, 2007, 165 - 182**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:642584>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-01**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Branko Kuna
Filozofski fakultet
Lorenza Jägera 9, HR-31000 Osijek
bkuna@ffos.hr

NAZIVLJE U TVORBI RIJEČI

U radu se posebno raspravlja o značenjskim razlikama istovjetnog nazivlja koje se nalazi i u drugim jezičnim disciplinama, poteškoćama s obzirom na neujednačenost porabe naziva te o uočenim načelima i kriterijima pri terminologizaciji tvorbenoga nazivlja. Razmatraju se i hijerarhičnost i diskretnost imenovanih pojava, terminološki nizovi, odnos jednočlanih i višočlanih naziva te djelomična promjenjivost naziva pod utjecajem sociolingvističkih promjena.

0. Uvod

Izgrađeno tvorbeno nazivlje preduvjet je i za cjelovit, iscrpan opis proizvodnih stvaralačkih postupaka i mogućnosti kojima se proširuje i bogati rječnik jer tvorba riječi predstavlja životnu, pokretačku snagu jezika. Tvorba pripada onom dijelu jezičnog sustava koji je ponajmanje podložan stranim utjecajima. Raščlamba je to najvećim dijelom i pokazala. Nazivlje se povećavalo i mijenjalo s rastom spoznaja o jeziku i napretkom lingvistike, ali i s jezičnim bogaćenjem, odnosno širenjem općeporabnog leksika koje u opisivanju i članjenju zahtijeva nove nazive. U naizgled zamršenoj građi jezičnih oblika, razdvajanje tvorbenih odsječaka nerijetko je veoma složen posao, a različiti pristupi opisu rezultirat će i različitim

jedinicama. Tako nastanak imenice *kradljivac* može se izvesti dvojako, a što će u analizi dati i dvije različite tvorbene jedinice i osnove od kojih nastaje tvorenica:

1. od glagolske osnove: *krad-ljivac*
2. od pridjevne osnove: *kradljiv-ac*

S. Babić drži kako za opis istovrsnih jezičnih činjenica treba izabrati onaj način koji će biti najekonomičniji te iscrpan i jednostavan (1992:39). U tom slučaju to je analiza koja polazi od pridjevne osnove jer od imenica koje znače nositelja svojstva izlučuje se jedan sufiks: *-ac*, a ne pet: *-ljivac*, *-ažljivac*, *-ežljivac*, *-avac*, *-ivac* ako se tu značenjsku skupinu opisuje da je izvedena od glagolske osnove. Silić i Pranjković polaze od glagolske osnove, s tom razlikom što razlučuju dva sufiksa: *-av-ac(Ø)*, *-iv-ac(Ø)*, *-ljiv-ac(Ø)* (2005: 165).

Promjena pristupa, odnosno primjena novih znanstvenih teorija pridonosi i gomilanju naziva za iste i slične pojmove pri čemu se ne događa uvijek da ono što je staro bude zaboravljeno i odbačeno, već supostoji s novim. Uporaba više istoznačnica u književnoumjetničkom i publicističkom stilu može se opravdati činjenicom da se tako smanjuje monotonija te se izbjegava ponavljanje, no ukoliko se to dogodi u znanstvenom stilu, nastaju nesorazumi jer se nazivlje opterećuje te je otežano njegovo prihvaćanje (Mihaljević 1997:65). Kao potvrdu toga navodimo osam naziva koji su neki jezikoslovci u 19. i 20. stoljeću spominjali u istom, sličnom ili bliskom značenju nedvojbene i najplodnije tvorbene jedinice u hrvatskom jeziku – **sufiksa**:

- *tvorka* (Mažuranić, Veber)
- *formant* (Hamm, Brabec–Hraste–Živković, Babić)
- *osnovni nastavak* (Maretić, Florschütz, Brabec–Hraste–Živković)
- *tvorbeni nastavak* (Težak-Babić, Barić)
- *završetak* (Babić, Barić)
- *dometak* (Babić)
- *dočetak* (Friščić, Malić, Bjelanović, Babić)
- *sufiksadni morfem* (Silić–Pranjković)

Od tih je naziva značenjski najdalje *završetak* koji se odnosi na završni dio riječi kad nije potrebno ili je nevažno morfemsko određenje, za razliku od *sufiksa* koji je morfemski određen (Babić 2002: 44). Međutim, upitan je kriterij za određivanje *završetka*, a samim tim i njegova uloga i mjesto u strukturi riječi.

Kada se govori o pojavama vezanima uz tvorbu, valja spomenuti i prelazak značenjskih polja različitih naziva na istovjetne jedinice.¹ Stvaranje novih naziva za isti pojam jest uočena pojava koja može predstavljati smetnju u proučavanju, no u ovom članku težište se stavlja na hijerarhičnost i diskretnost u imenovanju pojava različitog ranga, terminološke nizove, odnos jednočlanih i dvočlanih naziva te djelomičnu promjenjivost naziva pod utjecajem promjena sociolingvističkog okvira hrvatskoga jezika. U radu se proučava nazivlje standardne faze u razdoblju od 130 godina, od Veberove *Slovnice* do najnovije *Gramatike hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta* J. Silića i I. Pranjkovića.

1. Nazivlje u tvorbi i drugim jezičnim disciplinama

Tvorba riječi ili derivacijska morfologija jezikoslovna je disciplina koja predstavlja poveznicu između (fleksijske) morfologije i leksikologije, a zadaća joj je opisati kako se morfemi udružuju u riječ, odnosno opisati koje se tvorbene jedinice i obrasci primjenjuju u nastanku riječi. Zbog sličnih značenjskih zakonitosti i svojstava te činjenice da je ona jedan od načina proširivanja leksičkog sustava, tvorba se riječi određuje i kao dio leksikologije. Upravo zbog te srodnosti s drugim granama, postoje i nazivi koji su zajednički, ali i oni kojima je sadržaj djelomice ili bitno drukčiji.

1.1. *Infiks ili umetak*

Taj naziv valja promatrati unutar inventara koji se u morfološkoj raščlambi navodi među vrstama afiksa, morfema koji se dodaju na korijenski ili leksički morfem. Prema B. I. Kosovskom (1968:158–9) afiksi u različitim jezicima, s obzirom na položaj u riječi u odnosu na korijenski morfem, mogu se podijeliti na prefikse (ispred korijenskog morfema), sufikse (iza), infikse (unutar korijenskog morfema, kao u lat. *vici – vincere*), interfikse (spajaju dva korijenska morfema, u njemačkom *Sitzung-s-bericht*; u hrvatskom *zvjezd-o-znanac*), cirkumfikse (obuhvaćaju korijenski morfem s obje strane, kao u njemačkom *ge-sag-t*), a u semitskim jezicima može se govoriti i o transfiksima koji rastavljaju korijenski morfem: *k-a-t-i-b*; *r-u-s-u-m*). Kada je riječ o hrvatskom jeziku, od afiksa se pojavljuju: sufiksi, prefiksi i

---

¹ Tako S. Babić govori o suvišnosti odvajanja tvorbenih i obličnih morfema (nastavaka) u tvorbenoj analizi, ono ima smisla jedino u morfemskoj analizi (1979). U pregledu sufiksalne tvorbe Pranjković i Silić redovito razlučuju te dvije jedinice.

interfiksi. Međutim, u tvorbenim opisima u literaturi nerijetko je u uporabi i *infiks* ili *umetak*.

Tako J. Hamm sufiksima određuje samo zajedničke završetke kao što je to *-ina* za augmentative i pejorative (1967:36), ali u tako stvorenim imenicama mogu se pojaviti različiti infiksi: *-ur-*, *-et-*, *-uš-* kojima je mjesto između osnove i sufiksa, kao u *vodurina*, *ženetina*, *trbušina*. U tim riječima Babić (2002:232) ili Barić i dr. (1995: 328–9) izdvajaju sufikse: *-urina*, *-etina*, *-ušina*. Također, i u tvorbi glagola S. Hamm isto čini kada tvrdi »...da se infiksima kao što su *uš*, *ar*, *k*, *uc* i sl. umanjuje značenje glagolskoj radnji, ispor. pjevati – pjevušiti, lupati – lupkati – lupkarati...kašljati – kašljucati, itd.« (1967:44). Danas je prevladalo mišljenje o sufiksima *-ušiti*, *-kati*, *-karati*, *-uckati*.² Na jednom mjestu i Silić–Pranjeković također navode *umetak*, ali je neobično to što ga ne dovode u vezu s infiksom, već s interfiksom: »Od zamjenice se *ti*, *vi* i *mi* glagoli tvore sufiksom *-a-* i umetkom (interfiksom) *-k-*: *ti* > *ti-k-a-ti*, *mi* > *mi-k-a-ti* i *vi* > *vi-k-a-ti*.« (2005:150).

U morfološkim se opisima zadržao *infiks*, odnosno *umetak*, tako se u Akademijinu *Povijesnom pregledu...* kaže: »Imenice koje u Nj imaju jedan slog gotovo sve obilježavaju Nmn i u m e t k o m *-ov/-ev-* ispred nastavaka *-i...*« (509) ili u *Hrvatskom jezičnom savjetniku*: »Dugu množinu s u m e c i m a *-ov-*, *-ev-* imaju imenice s jednosložnom osnovom...«³ Budući da bi se pojam infiksa trebao odnositi isključivo na onaj morfem koji se nalazi unutar korijenskoga morfema, a takvih u hrvatskom jeziku nema, bar ne u standardnom⁴, tada bi odsječak *-ov/-ev-* bilo bolje nazvati *gramatički dometak* ili *gramatički sufiks* jer se pojavljuje samo unutar množinske paradigme.

1.2. *Formant*

I naziv *formant* u literaturi označuje često različite sadržaje, Hamm njime imenuje završni, noseći suglasnik sufiksa u tvorbi pridjeva⁵, Brabec–Hraste–Živković tom nazivu pridružuju istoznačne nazive: *osnovni nastavak* i *sufiks*, a zbog jasnoće i odvajanja prvotnoga naziva iz akustične fonetike u značenju pojačane frekvencije koja određuju boju nekoga glasa

---

² Babić 2002:533; Barić i dr. 1995:375.

³ Barić i dr. 1999:139. Istaknuo B.K.

⁴ U dijalektnim oblicima može se govoriti o umetku, primjerice *-t-* u riječi *streća* (sreća).

⁵ »Nasuprot ovoj općepridjevskoj službi, formanti *t* i *v* pridjevu daju obično augmentativno značenje, a nastavak *-ast* im, obrnuto, daje neko umanjeno značenje« (Hamm 1967:39).

(1970:163)⁶, Babić rabi višočlani naziv *tvorbeni formanti* koji označuje jedinice tvorbene analize koji »služe samo za modificiranje značenja osnove i oblikovanje nove riječi« (2002:34), a to su sufiksi, prefiksi i spojnici. U vezi s prethodnim nazivom *formantom* valja reći kako on nije općepoširen te da je u današnjoj praksi prevladao jedan drugi, ali ne domaćeg podrijetla. Od Maretića u tom se značenju rabio *osnovni nastavak*, pod tim se nazivom nalazi i u Florschützta, Težak–Babić spominju *tvorbeni nastavak*, no oni izrijekom tvrde kako je za naziv bolje da ne bude složen. S obzirom na to da se svaki dvočlani naziv, ako je čest, krati, tada se *nastavak* rabi i kao tvorbeni i kao oblični, stoga se zbog te dvoznačnosti predlaže da »mjesto naziva *oblični nastavak* upotrebljavamo samo *nastavak*, a mjesto *tvorbeni nastavak* stranu riječ sufiks«.⁷ Dakle, zauzetost značenja domaćih tradicionalnih naziva razlogom je zašto je proširen naziv stranoga podrijetla – *sufiks*. Dodatna mu je prednost i to što se od njega daju tvoriti i drugi nazivi potrebni u imenovanju novih jedinica te opisivanju tvorbenih postupaka: sufiksadni, sufiksoid, sufiksacija, prefiksadni-sufiksadni. Naziv *dometak*, koji se također rabi, nije toliko uklopljen u jezični i terminološki sustav zbog tvorbenih ograničenja jer kao osnova nije pogodan za slobodnu tvorbu izvedenica koje su nužne za metajezik kojim se opisuju tvorenice najplodnije tvorbe u hrvatskom jeziku.

1.3. Poimeničenje – supstantivizacija i(li) nominalizacija

U novijoj se domaćoj literaturi s razlogom navodi preobrazba ili konverzija, prelazak jedne vrste riječi u drugu bez tvorbenog elementa⁸ kao jedan od tvorbenih načina jer se preobrazbom tvori nova leksička jedinica. Preobrazba dobiva naziv po vrsti u koju se riječ neke druge vrste preobražava te se govori o *popridjevljenju* ili *adjektivizaciji*, *popriloženju* ili *adverbijalizaciji*, pa tako i *poimeničenju* ili *supstantivizaciji*, poput:

(1) *Mladi iz Hrvatske pobijedili su vršnjake iz Francuske.*

Istaknuti primjeri zauzimaju tipične sintaktičke položaje imenica, no morfološki oni se i dalje sklanjaju kao pridjevi. No *poimeničenje* se nalazi i u sintaksi, s tim što je tada ta riječ istoznačnica za *nominalizaciju*, a prema Katičiću ti se nazivi odnose isključivo na pojavu preoblike glagolskoga

---

⁶ Malmberg 1995:12.

⁷ Težak–Babić 1973:138.

⁸ S. Babić razdvaja morfološku (promjena morfološkog okruženja ishodišne osnove) i sintaktičku preobrazbu (1988:27), a B. Tafra govori o novoj riječi nastaloj nultom derivacijom kojoj su »promijenjena gramatička, manje morfološka, a više sintaktička obilježja.« (1998:351).

predikata u imenicu (glagolsku) (1991:477). Međutim, takva je odredba nepotpuna iz dva razloga. Prvo, poimeničiti se može i imenski predikat tako da nastane otprijevna imenica:

(2) Pouzdam se u *istinitost* kazivanja – Pouzdam se da je kazivanje istinito.

Drugi je razlog taj što u sintaksi nominalizacija podrazumijeva bilo koju zamjenu finitnih glagolskih oblika nerečeničnim sredstvima, od kojih su najčešće imenice, ali i glagolski prilozi te trpni pridjevi:

(3) *Pisanje* pisma – Pisati pismo

(4) *Hodajući* čita novine – Dok hoda, čita novine

(5) Pobjeda reprezentacije ostvarena je *poboljšanom* motivacijom igrača – Pobjeda reprezentacije ostvarena je tako što je poboljšana motivacija igrača.

Iz spomenutih primjera proistječe zaključak kako bi naziv *poimeničenje* valjalo zadržati u području tvorbe, odnosno kao jedan od načina preobrazbe pomoću kojeg riječi, koje postankom nisu imenice, dobivaju (ponajprije sintaktička) obilježja imenica. Već zauzeto značenje, koje ima poimeničenje u tvorbi, nije jedini razlog da se pojava zamjene ličnih glagolskih oblika nerečeničnim sredstvima ne naziva poimeničenjem. Svaka znanstvena disciplina pravi svoj sustav nazivlja, međutim ako se u sintaksi već rabi naziv poimeničenje, tada on ne može bit istoznačan nominalizaciji jer ona je hijerarhijski nadređena, nazivu nižega stupnja – poimeničenju. Unutar nominalizacije poimeničenje je samo jedan od načina i to najčešći.

2. Domaći i strani nazivi

Za A. Vebera Tkalčevića ključno je načelo u tvorbi kako je potrebno stvarati vlastiti naziv te da domaći naziv uvijek ima prednost pred stranim. U odnosu na današnje stanje nazivlje je u Veberovoj *Slovnici* iz 1871. razmjerno oskudno, danas više nema uporabnu vrijednost, glavni su dijelovi u tvorbenoj analizi *korēn* i *tvorka*. Ako dio riječi nadmašuje, prelazi granicu korijena, Veber ne tvori novi naziv, već ga morfološki određuje prema vrsti riječi, tako se navodi kako tvorka **ár** »kad se doda samostavniku, znači ili zanatnika ili čuvara onoga; n. p. *govèd-ār*, *klobù-čār*.«⁹ Spomenuti drugi izraz *tvorka* odnosi se na današnji sufiks, a nalazi ga se i u drugim djelima koja pripadaju krugu zagrebačke filološke škole¹⁰, poslije ga

---

⁹ Veber 1871:81.

¹⁰ Mažuranić navodi da tvorku *-ina* imaju sve imenice bez obzira na rod (Ham 1998:20).

jezikoslovci više ne rabe, no to svjedoči o postojanoj težnji jezikoslovaca za stvaranjem novih izraza za nove pojmove ili za zamjenu stranih. A da je riječ o plodnom tvorbenom obrascu i težnji za sustavnošću nazivlja pomoću sufiksa *-ka*, potvrda su i drugi izrazi: *spojka* i *slovka*. *Spojka*, u značenju spojnika ili interfiksa u složenicama, te *predložna slovka*, naziv koji se odnosi na one prefikse koji u današnjem jeziku ne postoje kao samostalne riječi, prijedlozi kao što su: *pa, pra, pre, pro, raz, su, ne, ni*.¹¹ Kada govori o slaganju, navodi dva načina čiji se izrazi nisu udomaćili, a to su *parateza* i *sinteza*. *Parateza* je prema Veberu takav način slaganja gdje izostaju ikakve promjene na granici tvorbenih jedinica, a što se danas naziva srastanjem, a *sinteza* je sastavljanje riječi koje prati razne promjene jednoga ili oba člana, uz dodavanje spojke prvomu članu (1871:88–89).

Dobar primjer zamjene strane riječi domaćom jest i uvođenje naziva za tvorbeno-značenjsku skupinu *glagolska umanjenica*¹² umjesto *deminutivnoga glagola*¹³ jer se tako jednostavno uvrštava u razred *umanjenica* koje mogu biti imenične, priložne, glagolske i pridjevne, a time je izbjegnuta mješoviti naziv. S tim je u vezi i dvočlani naziv *drugotna sufiksacija*, dodavanje sufiksa nekoj riječi bez promjene značenja, koja je prihvatljivija u odnosu na *sekundarnu* ili *pleonastičku sufiksálnu tvorbu* (Babić 2002:44) jer uvrštava domaću umjesto strane riječi na mjesto odredbe, a dodatna je prednost i jezična ekonomičnost budući da je naziv *drugotna sufiksacija* kraći za jedan član.

Znatno se češće u literaturi rabe nazivi *plodnost* i *proizvodnost* umjesto *produktivnosti*, a također *preoblika* i *preobličivanje* iz tvorbenih su tekstova gotovo potisnuli prvotno sintaktički naziv *transformacije*. Već početkom sedamdesetih godina S. Žepić pri opisivanju značenjskoga razreda sufiksa ili istovrsno tvorenog razreda izvedenica uvodi taj pojam u određivanje tvorbenog značenja, no on ga tada naziva *sintaktičkim ekvivalentom*.

Domaći naziv u nekim slučajevima ima izrazito drugotnu ulogu, navodi ga se uz prvi put spomenuti strani izraz, no u daljnjem dijelu teksta se više ne rabi kao što su *predmetak* i *dometak* koji rijetko kad u nekom tekstu sustavno zamjenjuju općeproširene i tvorbeno plodne *prefiks* i *sufiks*.

Kada je riječ o unošenju novih jezičnih teorija u opise tvorbenih mehanizama i pojavnosti, valja spomenuti dva pristupa koji su metodološki u suprotnosti, ali i s obzirom na gledište koji autori imaju prema domaćem i stranom nazivlju. Tako M. Birtić, primjenjujući uređaj različitih usmje-

---

¹¹ Veber 1871:88.

¹² Babić 2002:491 i Barić i dr. 1999:199.

¹³ Barić 1995:375.

renja suvremene generativne morfologije, u opisivanju argumentne strukture imenica u hrvatskom jeziku dosljedno nastoji (u radovima 2004a i 2004b), uglavnom prevođenjem engleskih naziva, tvoriti domaće, od kojih se većina prvi put spominje: *neakuzativni* (unaccusative) i *neergativni* (unergative) glagoli, *dogodajne imenice* (event nominals) koji zamjenjuje tradicionalni naziv *proces(ual)ne imenice*, zatim *uzročnik radnje* (causer), *priječenje* (blocking) i sl. Ti su radovi zanimljivi ne samo zbog nazivlja već i zbog činjenice što govore o neraskidivoj povezanosti tvorbe riječi i sintaktičkih odnosa, što unosi nove poglede na hrvatsku tvorbu.

I dok se glagolski prefiksi, unutar tradicijsko-strukturalističkog usmjerenja, određuju kao jedinice s više odijeljenih (homonimičnih) značenja koja unose u nove glagole, B. Belaj u njihovu tumačenju primjenjuje kognitivno-konceptualni model te nastoji dokazati kako »značenjske razlike ne isključuju i značenjsku povezanost« te novonastale prefigurane glagola određuje kao radijalnu kategoriju. U opisu rijetko poseže za prevođenjem stranih naziva »jer se radi o ustaljenim terminima u kognitivnoj gramatici, a i nije ih moguće jezično ekonomično prevesti«, tvrdi Belaj (2004: 3). U te ustaljene nazive on ubraja čak i one koji su u sustavu hrvatskoga jezika potpuno neprilagođeni, poput *landmark*, *trajector*, *trajectory*. Neobično je za struku, posebice za jezikoslovnu, da se nazivi bar fonološki ne uklapaju u postojeći jezik, ako već ne morfološki i semantički, pogotovu što to nisu egzotizmi koji su vezani isključivo za određenu (englesku) kulturu.

3. Jednočlani i višečlani nazivi

Uvriježena je tvrdnja kako je u nazivlju bolje, kad god je moguće, imati jednočlani nego li dvočlani izraz, odnosno prema načelu ekonomizacije da je dobro imati što kraće nazive. Nasuprot Tomi Maretiću koji opširno tumači složenice, ali se ne trudi dobivene vrste terminologizirati, Eugeniya Barić u hrvatskoj je tvorbi riječi dala iscrpne opise pojavnosti vezanih za slaganje, ponudila je i tipologiju složenica s obzirom na brojne kriterije, tako navodi i naziv za jednu vrstu: *imeničke složenice nesufiksalne tvorbe* koji poslije krati u *nesufiksalne složenice* (335).¹⁴ Naziv u Babićevoj *Tvorbi* prikladniji je, a on glasi *čista složenica* (366) jer isključuje sve druge tvorbene načine. E. Barić pristupila je tvorbenom opisu na temelju značenjskoga kriterija i njegovu tabličnom prikazivanju, čemu je pridonijela bo-

---

¹⁴ Naziv je njezine prve knjige još duži i glasi *Imeničke složenice nesufiksalne i neprefiksalne tvorbe*.

ljem uočavanju sinonimičnosti tvorbenih jedinica, no nedostatak je u imenovanju značenjskih skupina njihova duljina naziva, odnosno opisivanje značenja trebala bi zamijeniti terminologizacija, isto vrijedi i za Babićevu *Tvorbu*. Kao prilog tomu navodimo u sufiksionalnoj tvorbi pridjeva nekoliko sljedećih značenjskih skupina: *pridjevi koji znače sličnost*; *pridjevi koji znače opskrbljenost i obilje*; *pridjevi koji znače mogućnost i sklonost*; *pridjevi koji znače svojstvo vezano uz glagolsku radnju*.¹⁵ U opisivanju bi se mogli ispustiti svi rečenični elementi, odnosno zamjenica i glagol jer su predvidivi zbog toga što se stalno ponavljaju te bi njihovu ulogu mogli preuzeti sintagme kao pridjevi *sličnosti*, pridjevi *opskrbljenosti* i *obilja* i sl. Kada je riječ o značenjima u prefiksionalnoj tvorbi glagola, E. Barić postupila je suprotno, 21 kategorijalno značenje dobiveno prefiksacijom imenovano je jednočlanim izrazima, a samo su dva opisna: *zauzeti*, *staviti u položaj* (podmetnuti) te *dobiti svojstvo* (zaparložiti se).

Iako je za jezični i terminološki sustav bolji kraći naziv od dužeg (M. Mihaljević 1998:89), kratkoća često nije i jamstvo općeprihvaćenosti, tako su jednočlani izrazi *sufiksacija* i *prefiksacija* iznimno rijetki, ali su u jezikoslovnoj porabi znatno češći i prihvaćeniji *sufiksionalna tvorba* i *prefiksionalna tvorba*.

Slično vrijedi i za nazive *sufiksoid* i *prefiksoid* – zbog značenjskih razloga E. Barić u svojim opisima spominje ih kao jedan od mogućih naziva (1995:289) jer se nalaze na mjestu sufiksa i prefiksa uz samostalnu riječ, ali ih ona ne prihvaća jer bi to nametalo prvotno njihovu ulogu preinačivanja značenja riječi, a ne konkretiziranja. Naglašavajući ulogu složeničkoga dijela, odlučila se za izraz *vezani leksički morfem*, a on se odnosi na onaj dio složenice koji ima leksičko značenje, ali ne može doći kao samostalna riječ. No jednim dijelom to nije točno jer primjeri koje navodi autorica: *vodo-*, *poljo-*, *vele-*, *brodo-* ne sastoje se od jednog morfema već dva: *vod-o-*, *polj-o-*, *vel-e-*, *brod-o-*, a i svaki strani element *-fobija*, *-filija*, *-logija* također podrazumijeva dva morfema. Stoga je naziv *vezane osnove* koji uvodi Babić bolji jer je kraći i točniji, osim toga on navodi i tvorbeni kriterij za razlikovanje sufiksa od vezane osnove: »ako osnova prvoga dijela ima spojnik, onda je drugi dio vezana osnova, a nije sufiks.«¹⁶ U gramatičku praksu nazive *sufiksoid* i *prefiksoid* vraćaju Silić i Pranjković (2005: 153), no značenjsko polje na koje se odnose nije istovjetno s onim kako su

---

¹⁵ Prethodne bi se dvije kategorije mogle zamijeniti izrazom *radni pridjevi*, po uzoru na radne imenice: *krivudav*, *lepršav*, *brbljav*. »Gdje se može lako izvesti pridjev sa *-ni*, njemu treba dati normativnu prednost« (Babić 2001:430–2).

¹⁶ Babić 2001:37–8.

ga prethodni autori spominjali, bar kada je riječ o sufiksoidima i prefiksoidima koji dolaze iz hrvatskoga jezika. Da bi se dio složenice nazvao prefiksoidom ili sufiksoidom, dovoljno je da se pojavljuju ispred korijena ili iza korijena u različitim riječima s istim značenjem. U skladu s takvim određenjem mnoge bi leksičke osnove mogle biti imenovane sufiksoidima samo zato što se nalaze u različitim riječima s istim značenjem kao *-pis(ac)* u *romanopisac*, *bakropisac*, *tekstopisac* i sl. Takvo je određenje veoma rastezljivo, a nedostatak je što se ne daje jasan kriterij prema kojem bi se te tvorbene jedinice razlikovale od drugih složeničkih dijelova, odnosno je li svaki dio u složenici prefiksoid ili sufiksoid. Vidi se to na primjeru riječi *gdjekoji*, *gdjetko*, *gdješto* iz kojih autori luče prefiksoid *gdje*¹⁷. Nije jasno zašto bi to trebao biti prefiksoid jer riječ je o čistom slaganju u kojemu su oba složenička dijela samostalne riječi, a što ne vrijedi za nedvojbeni prefiksoid (vezanu osnovu) *dvo-* nastalu pokraćivanjem od *dvostruk*.

4. Istoznačni i bliskoznačni nizovi

Razgloba je ovog dijela pokazala da se tvorbena nazivlje za neki pojam povećava obrnuto proporcionalno njegovoj porabi, odnosno što je neki naziv rjeđi, ponekad to bude samo jednom, to jezikoslovci češće posežu za njegovim preimenovanjem. Razlog tomu nije uvijek promjena teorijskih modela, tako Maretićevu riječ *bez korijena* Brabec–Hraste–Živković nazivaju *korjenita riječ*¹⁸, u Babić–Težakovu *Pregledu* navode se *prosta*, *neobrazložena*, *nemotivirana riječ*, tom sinonimnom nizu valja dodati nazive Eugenije Barić *netvorbena riječ*, *jednostavna riječ*, *nedjeljiva riječ*, a Stjepan Babić navodi *tvorbena nejasnu riječ*, ali i sve nazive koje rabe drugi autori: *neproduktivna riječ*, *leksička riječ*, *osamljena*, *izolirana riječ*, *samotvorna izolirana riječ*, *fonosem 1*, *neprozirna riječ*. Zbog te činjenice on zaključuje kako »obilje homofunkcionalnih kategorija u terminološkom pogledu nije dobro, potrebno je napraviti izbor te po mogućnosti odabrati samo jedan naziv« (2002:27). Gomilanje više istoznačnica otežava snalaženje te je izvor nesigurnosti i nesporazuma.

U literaturi o tvorbi riječi čest je slučaj navođenje terminoloških nizova, koji proistječe iz težnje da se neki pojam opiše, u pravilu višečlanim

---

¹⁷ Silić–Pranjković 2005:159.

¹⁸ Brabec–Hraste–Živković tvrde kako su korjenite riječi one koje dobivaju osnovni nastavak neposredno na korijen, ali i one riječi koje nemaju osnovni nastavak, već dobivaju samo oblični nastavak (*pi-ti*, *ču-ti*) ili su bez obličnog nastavka: *plot*, *zid*, *vid* (1970:163). — Pojmom nultog nastavka oni ne operiraju.

izrazima, a zatim se navodi kraći naziv koji u pravilu prevladava. Analogija može biti u podlozi terminološke dvostrukosti ili istoznačnice, po uzoru na par *tvorena riječ* ili *tvorenica* Babić spominje i *osnovnu riječ* ili *osnovnicu* (2002:29). Međutim, u tekstu se *osnovnica* više ne spominje ni jednom, već samo *osnovna riječ*, za razliku od *tvorenice* koja se dalje isključivo rabi.¹⁹ Riječ *osnovnica* nerazpoznatljiva je zbog brojnih mogućih značenjskih asocijacija. Čak i naziv znatno neodređenog značenja u tvorbi, *završetak*, koji se rabi kada se želi izbjeći sud o završnom dijelu riječi, ima istoznačnicu *dočetak* (Malić 1994).

Da bi se objasnile formalne i sadržajne vrijednosti različitih pojavnosti te otkrila hijerarhiziranost među jezičnim jedinicama, prijeko su potrebni jasni kriteriji za njihovo determiniranje te jednoznačni nazivi. Dobar primjer kako se vodi računa o međusobno povezanim jezičnim pojavama i njihovim predodžbama koje su sadržane u nazivlju jest terminološki niz koji navodi Bjelanović (1995), a odnosi se na diobu *tvorbenoga gnijezda* na *tvorbeni niz*, *tvorbeni grozd* i *tvorbeni prsten*. Riječ je o rangiranju izvedenica koje nastaju uzastopnim dodavanjem tvorbenih jedinica koje povezuje (motivira) zajednička osnova. Takvim je pristupom Bjelanović otvorio pitanje značenjskih vrijednosti sufiksa s obzirom na mjesto gdje se nalaze, a također i pitanje zašto su neke osnove pogodne da tvore velika tvorbeno gnijezda, a neke manja. S tim u vezi B. Tafra tvrdi kako je ključan i metaforički potencijal koji ima neka osnova, primjerice metaforičnost riječi *glava* znatno je veća od riječi *bok* (2003:198). Iako njegov model polazi od raščlambe antroponomastičke građe, on bi mogao naći svoje mjesto u tvorbenom rječniku općeg leksika koji je prijeko potreban hrvatskoj leksikografiji.

Glagolska imenica (nomen actionis) uvriježen je naziv u hrvatskoj gramatičarskoj tradiciji za one tvorenice nastale sufiksima *-nje* i *-će*, a motivirane su glagolskim pridjevom trpnim, međutim popis se protegnuo na sve one koje su tvorene od glagolske osnove različitim sufiksima: *-Ø*, *-ba*, *-a*, *aj*, *-ež*, *nja*, *-va* koje se značenjski mogu razložiti u brojne skupine: *imenice stanja*, *zbivanja*, *procesa* (Pranjković 1993:47). U novije se vrijeme piše o izboru nekog od tih sufiksa ne samo kao jezičnom već i političkom

---

¹⁹ To se potvrđuje već na prvim stranicama Tvorbe: »S obzirom na semantičku razinu može se reći da veza između **osnovne riječi** i **tvorenice** postoji sve dotle dok se značenje **tvorenice** može tako opisati da se u njegovu opisu dobije **osnovna riječ** ili njezin leksički morfem“ (Babić 2002:29, istaknuo B.K.). Inače, od autorâ naziv *osnovnica* dosljedno rabi jedino Bjelanović (1995).

izboru²⁰, o njihovu širenju u jeziku javne komunikacije i stručnom jeziku negativno je pisano u savjetnicima (Težak 1990), posebno o zamjeni punoznačnoga glagola dvočlanim izrazom koji čine glagol općenita značenja i glagolska imenica: otkupljivati – *vršiti otkup*; obnavljati – *izvoditi obnovu*; popravljati – *vršiti popravke*. No *glagolsku imenicu* zbog toga što je tradicionalno uvrštavana u glagolske oblike, E. Barić zamjenjuje nazivom *radna imenica* (1995), koji u širem smislu podrazumijeva vršenje glagolske radnje, stanje, zbivanje te rezultat radnje, no taj se naziv nije ukorijenio u literaturi. Tom nizu treba pridodati još dva: *deverbativna imenica* te naziv koji sadržava prevedenicu prvoga člana *odglagolska imenica*. To su nazivi višeg ranga i šireg opsega značenja, odnosno nadređeni su glagolskim (radnim) imenicama jer podrazumijevaju svaku imenicu izvedenu od glagola, a to su primjerice imenice za vršitelja (*nomina agentis*), mjesne imenice (*čekaonica*), imenice za stvari (*poklopac*). No dodatna je prednost naziva *odglagolska imenica* što se već sastavnicama te riječi ističe tvorbeno podrijetlo.

Kada je riječ o homonimiji, odnosno nazivima koji se odnose na različiti sadržaj, može se spomenuti naziv *sraslice* koji se u Maretića odnosi na nesklonjive složenice *dobro jutro, akòbògdā*, a ako srastanjem nastaje sklonjiva riječ ubraja ju u *složenice* (*domazet, nazlobrz, očenaš*) (1961:392) – u suvremenim opisima morfološki se kriterij u određivanju vrste tvorenica ne primjenjuje te se takvi se primjeri određuju kao prave sraslice.

O djelomičnim promjenama, tvorbi novih te ustaljenosti pojedinih naziva za tvorbene jedinice te značenjske skupine u razdoblju od 150 godina opisivanja hrvatske tvorbe svjedoči i sljedeći tablični prikaz:

---

²⁰ Riječ je o sufiksu *-ba* koji dolazi umjesto sufikasa *-nje, -enje, -jenje* o čemu usp. Babić 1995:135–9.

Veber	Maretić	Brabec Hraste Živković	Hamm	Babić	Barić i dr.	Silić Pranjković
tvorka	osnovni nastavak	osnovni nastavak formant sufiks	osnovni nastavak	sufiks ili dometak	sufiks tvorbeni nastavak	sufiks
umetak	nastavak (osobiti)	–	infiks umetak	--	–	umetak interfiks
spojka	–	formant ili osnovni nastavak	spojnica	spojnik	spojnik ili interfiks	spojnik ili spojni morfem
izvadjanje	–	–	–	izvođenje	izvođenje	–
mužkarac koji čini, radi o n o	činioc radnje	vršilac radnje	vršilac radnje	vršitelj radnje	vršitelj radnje	vršitelj radnje
umaljena reč	imenica od dragosti hipokoristik	hipokoristik imenica od mila	hipoko- ristik	hipoko- ristik	imenica odmila odmilica hipokor.	hipoko- ristik odmilica

5. O (ne)promjenjivosti naziva

Preduvjet za postojanje naziva jest njegovo razgraničenje na izraznom i sadržajnom planu, naziv treba jasno označivati određeni pojam, ali isto tako izrazna razina mora biti postojana, nepromjenjiva. U istraživanom razdoblju tvorbeno nazivlje doživljava povremene preinake na planu izraza koje proistječu iz različitih pogleda na normiranje tvorbenih jedinica među jezikoslovcima, a sve to nužno ostavljaju traga i na oblikovanje naziva drugih (nejezikoslovnih) struka, ali i na opći leksik. Paradoksalno je da se sve to događa u vrijeme gomilanja jezičnosavjetničke literature. Tri odnosna pridjeva u dvočlanim nazivima izdvojili smo kao potvrdu terminološke neusklađenosti, odnosno pojave da jedan označenik ima više označilaca, čak i kod istih autora:

Jonke 1964.	Hrvatski jezični savjetnik 1999.	Babić 2002.	Silić–Pranjković 2005.
<i>dijalektalni</i> elementi <i>dijalekatski</i> oblik	<i>dijalektne</i> sraslice	<i>dijalekatni</i> sustav	<i>dijalektalne</i> riječi
<i>imeničko</i> izražavanje	<i>imenični</i> sufiksi	<i>imenički</i> sufiksi	<i>imeničke</i> tvorenice
<i>pridjevska</i> funkcija	<i>pridjevni</i> sufiksi	<i>pridjevni</i> sufiksi	<i>pridjevne</i> osnove <i>pridjevska</i> zamjenica

I dok u posljednja dva primjera vlada dvostrukost *pridjevni/pridjevski* te *imenički/imenični*, u prvom se bilježi sinonimičnost triju sufiksa: *-al(a)n*, *-ski*, *-ni*. Oblici s alomorfnom osnovom (proširenom nepostojanim *a*) *dijalekatni* ili *dijalekatski* danas su pojedinačni primjeri te ne pripadaju proširenom tvorbenom obrascu, odnosno mala je mogućnost analogne tvorbe novih riječi. U tom slučaju sustavno bi se izvodili pridjevi: *projekatni* (*projekatski*) ured, **argumenatna* (*argumenatska*) struktura, *objekatni* (*objekatski*) skup, *subjekatni* (*subjekatski*) položaj, *produkatni* (*produkatski*) rad i sl. Međutim, prethodni primjeri ipak odražavaju postojanu težnju, a to je širenje sufiksa *-ni* u kategoriji odnosnih pridjeva koji se izvode od apstraktnih imenica. Dok u Jonkea sufiks *-ski/čki* ima izrazitu prednost, u literaturi od devedesetih godina do danas prevladava sufiks *-ni*.²¹ U tim slučajevima nije došlo do razjednačivanja značenja kao u pridjevima *župni/župski*, a znak širenja sufiksa *-ni* jest i to što se dodaje kategoriji imenica od kojih na takav način nisu do sada izvođeni pridjevi, a to su imenice na *-ica*: *imenični*, *zamjenični*.²²

Tomu treba dodati i naziv uvršten u prethodnu tablicu *vršilac* (radnje) iz kojeg je sufiks *-lac* u posljednjih dvadesetak godina istisnuo sufiks *-telj*. U jezičnom sustavu oba su sufiksa ravnopravna i jednakovrijedna, no s obzirom na sociolingvističko, standardološko gledište sufiks *-telj* ima prednost.

Dvojbu o glagolskim tvorbenim osnovama, perfektivnim ili imperfektivnim, od kojih se izvode nove imenice, nalazimo u nazivima za vrste preobrazbe: *poimeničenje*, *popridjevljenje*, *poglagoljenje...*, a tomu se može dodati i na isti način tvoreni sintaktički naziv *obezličjenje*. I dok većina autora (Barić, Katičić, Tafra) upotrebljava spomenute oblike, S. Babić navodi oblike izvedene od imperfektivnih glagola *poimeničavanje*, *popridjevljivanje*, *poglagoljivanje* (2002:52). Iako ne postoje formalna ograničenja za nastanak izvedenica od obiju osnova, prednost je perfektivnih osnova u tome što su im tvorbene mogućnosti veće, one sudjeluju i u tvorbi pridjeva: *poimeničeni*²³, *popridjevljeni*, *poglagoljeni*, a ne *poimeničavani*, *popridjevljivani*, *poglagoljivani*.

---

²¹ Tako je i u svim drugim slučajevima gdje se pojavljuju u paru sufiksi *-ni* i *-ski*: »prednost u hrvatskom književnom jeziku imaju pridjevi na *-ni*«, zaključuje Babić (2002:431).

²² Pogledati u *Hrvatski jezični savjetnik*.

²³ Tako E. Barić (1995:180) i S. Ham (2002:56) navode *poimeničeni* pridjev, a M. Birtić *poimeničenu* sintaktičku skupinu (2004:14).

6. Zaključak

Tvorbeno bi se nazivlje trebalo posebno isticati unutar gramatičkog opisa nekoga jezika po svojoj uređenosti i ustaljenosti te bi na određeni način ono trebalo biti uzorom pri usustavljanju drugoga znanstvenog i stručnog nazivlja. Nazivlje u tvorbi riječi u hrvatskom je jezikoslovlju razmjerno postojano i nije doživjelo većih promjena, jedan od razloga tomu jest činjenica da se tom razinom jezičnog opisa bavio uži krug jezikoslovaca. Nove spoznaje o jeziku te širenje općeg leksika utječu i na pojavu novih naziva za njihov opis i tvorbeno ustrojstvo. Istodobno s novim supostoji i staro nazivlje koje pokriva vrlo bliska značenja te se na taj način tvore terminološki nizovi koji čine desetak naziva, primjerice za *sufiks* ili *netvorbenu riječ*, što otežava njihovo prihvaćanje, a ponekad se tvore i nazivi koji ne zahvaćaju novo značenjsko polje niti su rezultat novog gledišta, već imaju jedinu svrhu zamijeniti postojeći i usvojeni kao *radna imenica* umjesto *glagolske imenice*. U ovome su radu razmotrene neustaljenosti i neusklađenosti tvorbenoga nazivlja te razlike i sličnosti naziva u drugim jezikoslovnim granama. Postojana je težnja za tvorbom jednočlanih domaćih naziva, no usvojeni strani nazivi ostaju kada domaći nije pogodan za tvorbu novih naziva te nije dobro uklopljen u jezični i terminološki sustav: *predmetak*, *dometak*. Kolebanja i neusklađenost dijelova naziva u tvorbi (odnosni pridjevi) treba smanjiti i otkloniti jer oni su obrazac za nazivlje u drugim strukama. Nazivlje je u hrvatskoj tvorbi riječi u znatnoj mjeri razgranato i rasloženo, čini ga oko 400 naziva, ono što će u budućnosti trebati doraditi i proširiti jesu nazivi značenjskih kategorija kojima prije tvorbe, naravno, predstoji formalizacija pomoću onih novih teorijskih modela koji su značenje stavili u žarište. Nazivlje će se proširivati i novim otvorenim pitanjima kao što su odnosi i razlike između tvorbenog i prenesenog značenja, način unošenja tvorbenih opisa u leksikografsku obradbu, povezanost tvorbe i sintakse, odnosi tvorbenih morfema te značenjskih lanaca i prototipičnih značenjskih kategorija. Stvaralačke mogućnosti jezika treba stalno propitivati i bogatiti i pri uvođenju novog nazivlja, a ono će imati smisla jedino ako bude pravodobno. Usklađenost nazivlja s jezičnim i pojmovnim sustavom znakom je uređenosti znanosti koja se njime služi, za tvorbu riječi to je imperativ.

Literatura

- Babić, Stjepan. 1979. Sufiksi s morfemskog gledišta. *Jezik XXVII*:1, 10–13.
- Babić, Stjepan. 1988. Vrste riječi i preobrazba. *Filologija* 16, 25–33.
- Babić, Stjepan. 1992. Modeliranje u tvorbi riječi, *Suvremena lingvistika XVIII*:2, 35–40.
- Babić, Stjepan. 1995. *Hrvatski jučer i danas*. Zagreb : Školske novine.
- Babić, Stjepan. 2002. *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Globus.
- Babić, Stjepan, Dalibor Brozović, Milan Moguš, Slavko Pavešić, Ivo Škarić, Stjepko Težak. 1991. *Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Globus.
- Barić, Eugenija, Mijo Lončalić, Dragica Malić, Slavko Pavešić, Mirko Peti, Vesna Zečević, Marija Znika. 1995. *Hrvatska gramatika*. Zagreb : Školska knjiga.
- Barić, Eugenija, Lana Hudeček, Nebojša Koharović, Mijo Lončarić, Marko Lukenda, Mile Mamić, Milica Mihaljević, Ljiljana Šarić, Vanja Švačko, Luka Vukojević, Vesna Zečević, Mateo Žagar. 1999. *Hrvatski jezični savjetnik*. Zagreb : Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Pergamena, Školske novine.
- Belaj, Branimir. 2004. Značenjska analiza hrvatskoga glagolskog prefiksa *raz-* i njegovih alomorfa *ras-*, *raš-*, *raž-*, *raza-*, *ra-*. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 30, 1–16.
- Birtić, Matea. 2004a. *Argumentna struktura imenskih riječi* (doktorska disertacija u rukopisu). Filozofski fakultet, Zagreb.
- Birtić, Matea. 2004b. Neakuzativnost, vidske oznake i struktura imenica na *-ač*. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 30, 17–29.
- Bjelanović, Živko. 1995. Tvorbeni prsten kao model opisa antroponomastičkih tvorenic. *Filologija* 24–25, 61–68.
- Brabec, Ivan, Mate Hraste, Sreten Živković. 1970. *Gramatika hrvatskosrpskoga jezika*. Zagreb : Školska knjiga.
- Florschütz, Josip. 1916. *Gramatika hrvatskoga jezika* (za ženski licej, preparandija i više pučke škole). III. izdanje. Zagreb.
- Friščić, Vinko. 1969. Tvorba pridjeva hrvatskim domecima od imenica latinskog i grčkog podrijetla. *Jezik XVII*:1, 11–20.
- Hamm, Josip. 1967. *Kratka gramatika hrvatskosrpskog književnog jezika za strance*. Zagreb : Školska knjiga.

- Ham, Sanda. 1998. *Jezik zagrebačke filološke škole*. Osijek : Matica hrvatska, Ogranak Osijek.
- Ham, Sanda. 2002. *Školska gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb : Školska knjiga.
- Katičić, Radoslav. 1991. *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb : Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti i Globus.
- Kosovskij, B. I. 1968. *Obščee jazykoznanie*. Minsk : Višješaja škola.
- Malić, Dragica. 1994. Dočetak -(a)r/-er u nekih posuđenica. *Fluminensia* VI: 1–2, 71–77.
- Malmberg, Bertil. 1995. *Fonetika*. Zagreb : Ivor.
- Maretić, Tomo. 1963. *Gramatika hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika*. III. izdanje. Zagreb : Matica hrvatska.
- Mihaljević, Milica. 1997. Znanstveno nazivlje i hrvatski jezik. *Jezik* XLV:2, 63–67.
- Mihaljević, Milica. 1998. Lingvistička analiza naftnih naziva. *Jezik* XLV:3, 96–104.
- Mihaljević, Milica. 1998. *Terminološki priručnik*. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada.
- Mihaljević, Milica, Ljiljana Šarić. 1995. Hrvatske istovrijednice stranih naziva. *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik* 21, 157–171.
- Pranjko, Ivo. 1993. *Hrvatska skladnja*. Zagreb : Hrvatska sveučilišna naklada.
- Silić, Josip, Ivo Pranjko. 2005. *Gramatika hrvatskoga jezika : za gimnazije i višoka učilišta*. Zagreb : Školska knjiga.
- Tafra, Branka. 1998. Konverzija kao gramatički i leksikografski problem. *Filologija* 30–31, 349–361.
- Tafra, Branka. 2003. Jednost semantike i tvorbe. *Filologija* 41, 192–199.
- Težak, Stjepko, Stjepan Babić. 1973. *Pregled gramatike hrvatskoga književnog jezika*. VI. prerađeno izdanje. Zagreb : Školska knjiga.
- Težak, Stjepko. 1990. *Hrvatski naš svagda(š)nji*. Zagreb : Školske novine.
- Veber, Adolfo. 1871. *Slovnica hrvatska za srednja učilišta*. Zagreb.
- Žepić, Stanko. 1970. Izvedenice sa sufiksima za tvorbu mjesnih imenica (nomina loci). *Jezik* XVIII:3, 83–90.

The terminology of word formation

Summary

The terminology of word formation in the Croatian language is relatively stable and has not undergone serious changes since not many linguists have been concerned with this level of language description. More than analysing some minor changes of terminology, this paper discusses those terms whose denotation has not been clearly limited by the descriptive characteristics or the cases which do not have clear hierarchy and discretion in related terms such as *sufiks–završetak–nastavak*. The analysis of the terminology of semantic groups which make up the formation units of the similar or the same meaning such as *radna imenica–glagolska imenica* has shown significant differences, and therefore, such terms might be confusing and misleading.

Ključne riječi: sufiks, infiks, jednočlani i višečlani nazivi, hrvatski i strani nazivi, promjene u nazivlju

Key words: suffix, infix, single and multi-word terms, Croatian and foreign terms, terminological changes